

Groevormen van waterplanten

Uitgaande van de locatie van het blad (in, op, of boven het water) en de wortels (in de bodem of het water) onderscheiden we vijf hoofdgroepen: (1) planten met drijfbladeren die niet in de bodem wortelen; (2) planten met drijfbladeren die wel in de bodem wortelen; (3) planten met ondergedoken bladeren die in de bodem wortelen; (4) planten met ondergedoken bladeren die niet in de bodem wortelen; en (5) planten met bladeren boven het water.

In deze zoekkaart helpen we je op weg met het identificeren van enkele waterplanten met drijfbladeren (groep 1 & 2).

Hoe gebruik je deze zoekkaart?

1. Kijk goed naar de drijfbladeren en zoek in de zoekkaart naar deze *bladvorm*. Bekijk vervolgens van welke plant met de juiste bladvorm de waargenomen *bladgrootte* in de beschreven range valt.
2. Bekijk vervolgens in welke *positie* de bladeren aan de stengel zitten. Zitten ze 1 voor 1 verspreid over de stengel, of in kringen aan de wortel (wortelrozet)?
3. Als de planten bloeien kijk je of de *bloemen* overeenkomen met de afgebeelde bloemen.
4. Heb je de plant waarschijnlijk al gevonden? Kijk dan ook nog even naar de informatie over de *stengel*, waar o.a. is weergegeven of de plant in de bodem *wortelt* of in het water wortelt.
5. Als laatste hebben sommige soorten typische kenmerken waarmee ze makkelijk op naam te brengen zijn, of van andere (gelijkende) planten te onderscheiden zijn. Deze staan vermeld bij *Bijzonderheden*.
6. Aangezien sommige soorten waterplanten relatief veel op andere soorten lijken (zeker als ze niet bloeien), vermelden we in de laatste rij per soort met welke andere soorten deze soort *gemakkelijk te verwarren* is. Hierbij verwijzen we ook naar de relevante pagina in de Heukels' Flora 23e druk (H-p#) en in de Veldgids Water- en oeverplanten van Roelf Pot, 2e druk (P-p#). Op deze pagina's kan je de waargenomen soort verder op naam brengen, je determinatie controleren en extra informatie vinden.

Waterplanten en hun groeiplaats

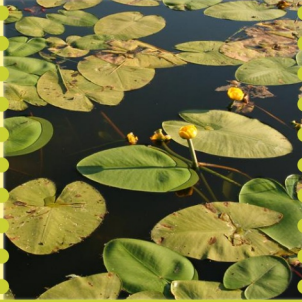
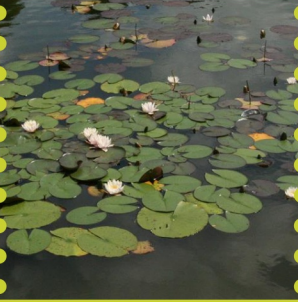

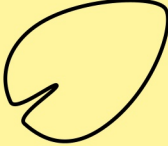

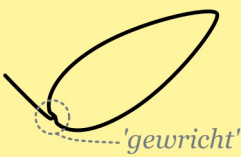

Omdat verschillende soorten waterplanten verschillende eisen aan hun groeiplaats stellen, kan de soortsaamenstelling enige informatie geven over de groeicondities op de locatie. Daarom hebben we in de rij *Nutriënten* aangegeven of de soort voornamelijk voorkomt in voedselarm (-) of voedselrijk (+) milieu.

Gele plomp
Nuphar lutea

Witte waterlelie
Nymphaea alba

Drijvend
fonteinkruid
Potamogeton natans

Foto			
Bladvorm			
Bladgrootte	groot: 10-30cm	groot: 10-30cm	± 10cm lang, ± 3-5cm breed
Bladpositie	verspreid langs wortelstok aan (lange) bladsteel	verspreid langs wortelstok aan (lange) bladsteel	verspreid langs stengel aan (lange) bladsteel
Bloem of bloeiwijze	 bloem ± 3-6cm	 bloem ± 5-18cm	 aar 3-8cm lang
Stengel	afwezig; bladsteel stomp 3-kantig	afwezig; bladsteel rond tot 3m lang	vrijwel onvertakt, tot >1m lang
Wortelt in			
Bijzonderheden	vormt ook gegolfd onderwaterblad	cultivars met rood/roze bloem aanwezig	gewricht tussen bladsteel en bladschijf
Nutriënten	++	+	+
Makkelijk te verwarren met	Bloeiend: geen Blad: <i>Nymphaea</i> spp.: zie bladsteel - [H-p78 & P-p42]	Bloeiend: geen Blad: <i>Nuphar lutea</i> : zie bladsteel - [H-p78 & P-p42]	Andere <i>Potamogetons</i> [H-p96 & P-p42] Zie ook: [H-p85 & p271]

van veelvoorkomende drijfbladplanten

Pijlkruid

Grote waternavel

Sterrenkroos

Kroos

Kroosvarens

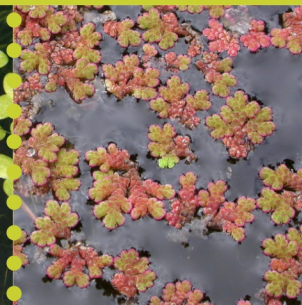
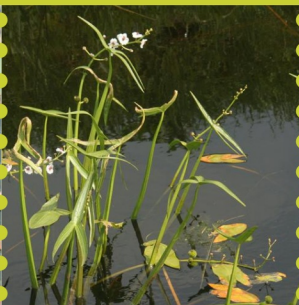
Sagittaria sagittifolia

*Hydrocotyle
ranunculoides*

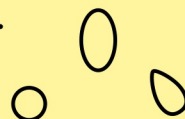
Callitriche spp.
(Groep)

(Groep)

Azolla spp.
(Groep)

ingesneden tot steel

drijfblad ±
10-20cm lang

PAS OP!

tot enkele cm
lang

<10mm groot

elk schubje
1-2mm

bladsteel in een
wortelrozet

invasieve exoot

tegenoverstaand
in schijnrozet

alleen of in
groepjes

dicht om de
steel gepakt

**zie achterkant
voor
eigenschappen
en verschillen
met inheemse
soorten**

bloeien zelden,
voornamelijk
vegetatieve
voortplanting

detailopname;
sporen aan onderzijde

bloem- en
bladstelen 3-
kantig

Meer informatie over
invasieve exoten:
www.tuinernietin.nl

tot 0.5-0.8m
lang

afwezig

ja, planten tot ±
3cm

pijlvormig lucht-
en lintvormig
onderwater-blad

wortelt in oever,
lange stolonen
over het water

vormt (smal)
onderwaterblad
foto's: *C. obtusangula*

o.a.: *Lemna*, *Wolffia* &
Spirodela spp.;
foto: *Lemna minor*

blad kan rood
kleuren
foto's: *A. filiculoides*

++

++

-/++

+++

+++

S. latifolia (exoot) -
[H-p86 & P-p238]
Let op: onderwater-
blad is lintvormig

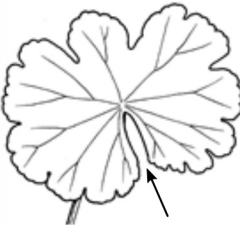
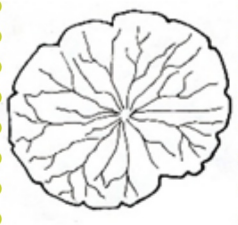
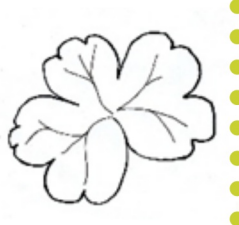
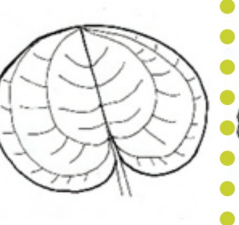
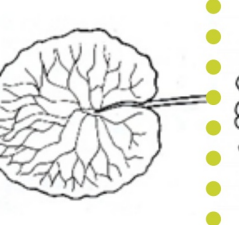

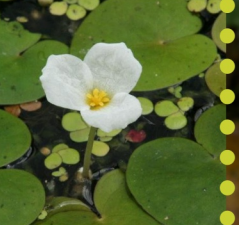

Zie achterkant
zoekkaart en -
[H-p34, 546 & P-p42]

Gelijkende soorten
binnen de groep
(*Callitriche spp.*) -
[H-p531 & P-p56]

Sterk gelijkende
soorten binnen de
groep -
[H-p79 & P-p34]

Binnen de groep.
Vrijwel altijd
A. filiculoides -
[H-p57 & P-p34]

Kenmerken Grote waternavel en gelijkende soorten

	Grote waternavel <i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Gewone waternavel <i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Water-ranonkels <i>Ranunculus spec.</i>	Kikkerbeet <i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Water-gentiaan <i>Nymphoides peltata</i>	Blaartrekken-de boterbloem <i>Ranunculus sceleratus</i>
Bladschijf drijfblad						
	breed niervormig; onregelmatig vijflobbig; diameter 3 tot 10 (-18) cm	schildvormig; gekarteld of ondiep gelobd; diameter 4 cm	breed niervormig gespleten; 3 tot 5 gelobde segmenten; diameter 1 tot 5 cm	cirkelrond; gave bladrand; diameter 2.5 tot 3 cm	± cirkelrond; rand vaak zwak geplooid; onderkant vaak dieppaars; diameter ± 10 cm	variabel, drielobbig tot driespletig met gekartelde segmenten; diameter <10 cm
Insnijding	insnijding wel tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	geen insnijding	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel	insnijding niet tot het midden van de bladschijf bij de bladsteel
Groeivorm	drijfbladen en soms tot 30 cm boven het wateroppervlak uitstekende bladen	groeit vooral op land of in ondiep water	drijfbladen en verspreidstaand onderwaterblad: 	alleen drijfbladen; meedstal niet in de bodem wortelend	drijfbladen en ondergedoken bladen	in het water groeiende planten hebben drijfbladen; vormt geen uitlopers
Bloeiwijze						
	1 bloemscherm met wit/roze bloemen aan een bloemsteel; diameter bloem ± 3 mm	meerdere bloemscherm-aan een bloemsteel met wit/roze bloemen; diameter bloem ± 1 mm	5 witte kroonbladen vaak met gele basis; diameter bloem 1 tot 5 cm <i>(Foto: Grote waterranonkel)</i>	3 witte kroonbladen met gele nagel; diameter bloem 2 tot 3 cm	5 goudgele kroonbladen met gewimperde rand; diameter bloem 3 tot 5 cm	5 bleekgele kroonbladen; diameter bloem 0.5 tot 1 cm; vruchthoofdje hoger dan breed

Aangepast vanuit: 'Herkenning en bestrijding Grote waternavel', Melman, Tijsma & Beringen, 2018, Natuur, Bos en Landschap.